

Міжнародная навуковая канферэнцыя *Польска-беларускія літаратурныя і моўныя сувязі*

29–30 сакавіка 2019 года на Факультэце прыкладной лінгвістыкі Варшаўскага ўніверсітэта прайшла Міжнародная навуковая канферэнцыя *Польска-беларускія літаратурныя і моўныя сувязі*, арганізатарам якой была Кафедра беларусістыкі.

Падчас урачыстага адкрыцця з прывітальнымі словамі да ўдзельнікаў канферэнцыі звярнулася Вольга Трацяк, якая выконвае абавязкі кіраўніка Кафедры беларусістыкі. У канферэнцыі прынялі ўдзел 45 навукоўцаў з 17 навуковых устаноў 5 краін Еўропы: Беларусі, Літвы, Польшчы, Славакіі і Чэхіі, якія прапанавалі свае навуковыя даследаванні ў галіне польска-беларускіх дачыненняў.

Пленарнае пасяджэнне сёлетняй канферэнцыі пачалося з прэзентацыі двухтомнага выдання *Korespondencja Kazimierza Nitscha i Antoniny Obrebskiej-Jabłońskiej w latach 1925–1958*. Прэзентацыю правяла прафесар Эльжбета Смулкова, адзін з укладальнікаў і аўтараў выдання.

На пленарным пасяджэнні з рэфератамі выступілі: Марта Рушчыньска (*Białoruska szkoła poetów w perspektywie romantycznego regionalizmu*), Збігнеў Казьмерчык (*Białoruskie wątki w poezji Jana Czeczota*), Магдалена Дамброўска (*Pińsk i Polesie Pińskie oczyma Józefa Ignacego Kraśzewskiego. Ze studiów nad podróżopisarstwem i zawartością podróżniczą wydawnictw periodycznych XIX wieku*) і Мікола Хаўстовіч (*Новае пра Ялегі Пранціша Вуля*).

Далей праца канферэнцыі праходзіла ў дзвюх секцыях: літаратуразнаўчай і мовазнаўчай.

Літаратуразнаўчая секцыя традыцыйна вызначалася шырокім дыяпазонам тэм. Даследаванню літаратуры XVIII і XIX стагоддзяў свае рэфераты прысвяцілі Надзея Чукічова (*Паэтыка тылізацыі фальклорнага сюжэту ў вершаваных апавесцях і апавяданнях Вінцэнта Дуніна-Марцінкевіча*), Пётр Глушкоўскі (*Maksymilian Marks. Od Witebska do Jenisejska*), Інэса Кур'ян (*Новыя кантэксты Дзядоў Адама Міцкевіча*), Вераніка Бандаровіч (*Сучасны погляд на творчасць Тадэвуша Даленгі-Масловіча: беларусы і раман PROKURATOR ALICJA HORN*) і Клаўдыя Лахач (*Aniela z Międzybórzskich Radziwiłłowa – trzecia żona Hieronima Floriana Radziwiłła*). Паэтычныя жанры, віды і формы верша ў сучаснай паэзіі; змястоўныя і фармальныя ўзроўні паэтычнага твора былі прааналізаваныя ў рэфератах Аляксандра Макарэвіча (*Лірыка У. Дубоўкі 1920-х гадоў: асаблівасці вобразнай сістэмы*), Таццяны Аляшкевіч (*Паэтыка сучаснай філасофскай лірыкі*) і Людмілы Сірык (*Poezja białoruska w tłumaczeniach Józefa Łobodowskiego*). Пытанні нацыянальнае тоеснасці, культур-

нае памяці і эміграцыі былі асветлены ў выступленнях Алены Ярмоленкі (*Культурная памяць у творчасці беларускіх пісьменнікаў XX стагоддзя*), Вольгі Буднік (*Канцэптасфера ўвасаблення народнага светабачання ў прозе І. Пташнікава і Т. Новака*) і Валянціны Собаль (*Pierwsza emigracja ukraińska w badaniach białoruskich i polskich*). Тэма горада, прасторы ў творчасці беларускіх пісьменнікаў, а таксама ўплыў польскіх грамадскіх устаноў на развіццё беларускае асветы закраналіся ў рэфератах Віктара Корбута (*Вільня – сталічнае места Літвы і Белай Русі: Вобраз горада ў адлюстраванні віленскага беларускамоўнага пісьменства 1906–1918 гг.*), Катажыны Дрозд (*Problematyka przestrzeni w prozie Ihara Babkova*) і Вольгі Палунчанкі (*Rola Komisji Edukacji Narodowej w organizacji działalności bibliotek i instytucji edukacyjnych Nieświeża w XVIII w.*). Прозе і драматургіі XX ст. прысвяцілі свае выступленні Ірына Агеева (*“Савецкая сістэма” як скразны герой прозы Андрэя Мрыя*), Іван Ясюк (*Літаратурны цэнтр і перыферыя як мадэль беларускага літаратурнага свету першай трэці XX стагоддзя*) і Ядвіга Грацля (*Dramaturgia rosyjska pierwszego trzydziestolecia XX wieku na współczesnej polskiej scenie*). Сучасная беларуская драматургія разглядалася ў выступленні Алены Лепішавай (*Беларуская эксперыментальная драматургія пачатку XXI стагоддзя: накаленне “нетутэйшых”*).

У мовазнаўчай секцыі асвятляліся пытанні лексікаграфіі, анамастыкі, статусу беларускае мовы, перакладу, семантыкі, марфалогіі, тэрміналогіі і фразеалогіі, польска-беларускае этналінгвістыкі. З паведамленнямі на тэму лексікаграфіі і бібліяграфіі беларускае мовы выступілі: Катажына Воян (*Leksykografia polska z językiem białoruskim w opisie statystycznym*) і Вячаслаў Швед (*Варшаўскі перыяд жыцця Я. Карскага і лёс яго бібліятэкі*). Запазычання з польскае мовы сталі аб'ектам аналізу ў рэфератах Юрыя Маліцкага (*Паланізмы як сродкі вылучэння прагматычнай тэкставай дамінанты ў беларускім гутарковым маўленні*) і Міраслава Янковяка (*Polonizmy leksykalne w gwarach białoruskich na Liwie*). Пытанні статусу беларускае мовы былі асветлены ў выступленнях Ніны Баршчэўскай (*Беларуская дыяспара ў пошуку аргументаў на карысць беларускасці дзяржаўнае мовы ВКЛ*), Алены Лянкевіч (*Сацыяльны статус і прэстыж беларускай мовы ў міжваеннай Польшчы: да праблемы вывучэння*), Таццяны Ігнацюк (*Феномен аўтэнтычнасці і сацыяльныя аспектацыі ў беларускай мове*), Уладзіслава Іванова (*Аб інклюзыйнай беларускай мове*) і Анны Сівірскай (*Funkcjonowanie narkatauki i taraszkiewicy w białoruskojęzycznym segmencie Internetu*). Пытанні семантыкі, марфалогіі, тэрміналогіі і фразеалогіі аналізаваліся ў рэфератах Алены Рудэнкі (*Ступень абстракцыі катэгарыяльнай семантыкі беларускіх і польскіх дзеясловаў на фоне іншых славянскіх моў*), Таццяны Слесаравай (*Прэдыкатывныя канструкцыі як сродкі рэпрэзентацыі вобраза Кастуся Каліноўскага ў раманах Уладзіміра Караткевіча КАЛАСЫ ПАД СЯРПОМ ТВАІМ і аповесці Сакрата Яновіча СЯРЭБРНЫЯ ЯЗДОК*), Адама Яскульскага (*Paralelne konstrukcje przyczynowo-skutkowe w gwarze staro-obrę-*

dowców w Polsce oraz w języku białoruskim i jego gwarach), Наталлі Брэйво (*Паходжанне і асаблівасці ўжывання словазлучэння “цяжкая артылерыя”*), Ірыны Галуза (*Тэрміналагічныя словазборы Язэпа Драздовіча*) і Алены Садоўскай (*Рэпрэзентацыя канцэптаў “вада і водныя аб’екты” ў фразеалагізмах сучаснай беларускай мовы*). Праблемы анамастыкі былі закрануты ў рэфератах Таццяны Сінкевіч (*Рэпрэзентацыя апазіцыі “свой-чужы” ў назвах азёр Віцебшчыны*) і Вольгі Трацяк (*Айканімія Свіслацкага раёна*). Лінгвістычнаму аналізу тэкстаў былі прысвечаны рэфераты Вікторыі Ляшук (*Мова празаічнага фальклору: беларускі і польскі кантэкст*), Агнешкі Гораль (*Język polskiej powieści współczesnej: na przykładzie utworu UTOPIA. RZECZY UPRZYJEMNIAJĄCE Tamary Bołdak-Janowskiej*) і Марылі Хаўстовіч (*Моўныя асаблівасці рэлігійна-палемічнае літаратуры: на прыкладзе беларускамоўных тэкстаў XVII ст.*). Польшка-беларускім этналінгвістычным даследаванням прысвяціла свой рэферат Кацярына Півавэр (*Беларускія і польскія этналінгвістычныя даследаванні ў XXI ст.*).

Афіцыйнае заканчэнне канферэнцыі адбылося 30 сакавіка. Вялікая колькасць удзельнікаў з 5 еўрапейскіх краін дае падставу лічыць, што пытанні польска-беларускага ўзаемадзеяння няспынна выклікаюць вялікую цікавасць навукоўцаў, сведчаць пра мэтазгоднасць і неабходнасць правядзення чарговых канферэнцый з цыклу *Польшка-беларускія літаратурныя і моўныя сувязі*.

Даклады ў форме артыкулаў публікуюцца ў рэцэнзаваным навуковым часопісе Кафедры беларусістыкі Варшаўскага ўніверсітэта “Acta Albaruthenica”.

Вольга Трацяк